

Засновник журналу:
Тернопільський інститут
агропромислового виробництва
НААН (ТІ АПВ НААН)

Головний редактор:
Стельмашук А.М.,
д.е.н., професор

Відповідальний секретар:
Сасенко М.Г. к.е.н., доцент,
заступник директора з наукової
роботи ТІ АПВ НААН

Редакційна колегія:

I. Економічні науки:

Баланюк І.Ф., д.е.н., проф.
Березівський П.С., д.е.н., проф.
Дудар Т.Г., д.е.н., проф., член-кор.
УААН
Дусановський С.Л., д.е.н., проф.
Калінчик М.В., д.е.н., ст.н.с.
Лайко П.О. д.е.н., проф.
Малік М.Й., д.е.н., проф., академік
УААН
Олексюк О.С., д.е.н., проф.
Пархомець М.К., д.е.н., проф.
Хомин П.Я., д.е.н., проф.

II. Сільськогосподарські науки:

Гевко Р.Б., д.т.н., проф.
Башенко Г.В., д.с.-г.н., акад.УААН
Дроник Г.В., д.б.н., член-кор. УААН
Заришняк А.С., д.с.-г.н., проф.
Іващенко О.О., д.с.-г.н., проф.
Ермантраут Е.Р. д.с.-г.н., проф.
Кваша В.І., д.с.-г.н., проф.
Петриненко В.Ф., д.с.-г.н., проф.
Півторак Я.І., д.с.-г.н., проф.
Ратич І.Б., д.с.-г.н., проф.
Саблук В.Т., д.с.-г.н., проф.
Седіло Г.М., д.с.-г.н.
Щербатий З.С., д.с.-г.н., проф.

Наукові редактори:

Бялковська Г.Д., к.е.н., ст.н.с.
Палюх М.С., к.е.н., доцент
Пуцентейло П.Р., к.е.н., доцент
Сава А.П., к.е.н.
Савчук О.І., к.с.-г.н., ст.н.с.
Цуп В.І., к.с.-г.н., ст.н.с.
Шлійко А.В. к.с.-г.н., доцент
Яшук Т.С., к.с.-г.н., ст.н.с.

ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА

**Всеукраїнський науково-виробничий
журнал**

4'2010 (18)

Зміст

I. Стратегія інноваційного розвитку аграрної економіки	
Зінчук Т.О. АГРАРНИЙ ПРОТЕКЦІОНІЗМ: ІСТОРИЧНІ РИСИ, СТАН ТА МЕТОДИ РЕАЛІЗАЦІЇ В ІНТЕГРАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ.....	3
Кирич Н.Б., Юрик Н.Є. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА.....	8
Курило Л.І. ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕХНОПАРКІВ В УКРАЇНІ.....	13
Заставнюк Л.І., Волошин Р.В. ТЕОРЕТИКО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	17
Мовчан Т.В. ЕКОЛОГІЧНА ІННОВАЦІЙНІСТЬ – ЧИННИК ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІВДЕННО-ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ.....	20
Луциків І.В. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	23
II. Підприємництво і менеджмент	
Бай С.І., Мошек Г.Є. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	27
Череп А.В., Лисенко О.А. ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	31
Бойчук А.А., Бойчук В.О. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ.....	35
Жук О.І. ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	38
Тимошевський В.В., Бідило М.І., Мокерова Н.В. ЕКОНОМІКО – МАТЕМАТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ОПТИМАЛЬНОГО РОЗМІРУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ.....	41
Потриваєва Н.В., Осіпан Г.С. СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ФОРМ І СИСТЕМ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ.....	43
Масленнікова В.В., Усольцев Ф.Ю. РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ У ПІДВИЩЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	46
Пасерба М.І. ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	50
Гринь В.П. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	54
III. Конкурентоздатність продукції і підприємств	
Стельмашук А.М. ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ТВАРИНИЦТВА В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	57
Пархомець М.К., Дудар Л.І. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	60
Голомша Н.Є. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ: МОЖЛИВОСТІ ТА ФАКТОРИ ЗРОСТАННЯ.....	67
Попов А.С. ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ АГРАРНОГО РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ.....	71
Колесніков А. П., Петрик С. І. ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	75
Лебедінський О.І. ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ ВИРОБНИЦТВА ТА ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ПІДПРИЄМСТВ АПК ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	79
Губар І.О. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ В ПІДПРИЄМСТВАХ НОВОДЕСЬКОГО РАЙОНУ.....	85
IV. Економічна діагностика підприємства	
Височин І.В. СУЧАСНЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ТОВАРООБОРОТУ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДІБНОЇ ТОРГІВЛІ.....	88
Бечко В.П. ДО ПИТАННЯ ЩОДО ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ.....	98
Якубів В.М. КЛАСИФІКАЦІЯ ЧИННИКІВ СІЛЬСЬКОГО ЗРОСТАННЯ.....	102
Гуцаленко Л.В. КОНЦЕПЦІЇ ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ В МІЖНАРОДНІЙ ОБЛІКОВІЙ ПРАКТИЦІ.....	105
Кравчук Л.С., Дзюба Т.А. ХАРАКТЕРИСТИКА ВПЛИВАЮЧИХ ФАКТОРІВ НА РІВЕНЬ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА СВІТОВОМУ РІВНІ.....	110
Гуменюк О.О. УДОСКОНАЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО ПОТРЕБ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ.....	113
Шмигель О.Є. МІСЦЕ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В СИСТЕМІ ОБҐРУНТУВАННЯ І ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ.....	116
Стельмашук Ю.А. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	119
Ткаченко В.В. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ НА ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	124

Літературний редактор:

Дубас Л.М.

Рекомендовано до друку Вченою радою Тернопільського інституту агропромислового виробництва УААН, протокол № 9 від 18.10.2010 р.

Виходить раз на квартал

Реєстраційне посвідчення Серія КВ № 11715-586Р від 08.08.2006 р.

Затверджено:

Постановою Президії ВАК України від 14 червня 2007р. №1-05/6 як наукове фахове видання України

Постановою Президії ВАК України від 10 березня 2010р. № 1-05/2 як наукове фахове видання України

Підписано до друку 25.10.2010 р.

Формат 70x108/16. Папір офсетний.

Друк офсетний.

Ум. друк арк. 30,4

Тираж 300 прим.

Віддруковано з готових діапозитивів в СМП «ТАЙП» вул. Чернівецька, 44 б, м. Тернопіль, 46000 тел. 38(0352) 52-75-00; 38(0352) 52-61-61

Добіжа Н.В. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ВИКОРИСТАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ.....	133
Штифанич Р.В. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	138
Орехова А.І. ВЛАСНИЙ ОБОРОТНИЙ КАПІТАЛ: МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ, ДИНАМІКА ТА ТЕНДЕНЦІЇ СТРУКТУРНИХ ЗМІН.....	141
V. Управління інноваційно – інвестиційною діяльністю	
Юкало В., Мельничук О., Гащук О., Сельський В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОНСЕРВНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ ТА ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	147
Мельник О.М., Юкіш В.В. ЛЮДСЬКІ РЕСУРСИ І СТАН ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ ЛЬВІВЩИНИ.....	155
Пилипів Н.І., Максимів Ю.В. НЕОБХІДНІСТЬ ПОБУДОВИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ НА ДЕРЕВООБРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	159
Чорна Н.П. МОДЕРНІЗАЦІЯ І РЕКОНСТРУКЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ТА СЕЛА.....	163
Капітанець Ю.О. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ РИНКОВИХ ВІДНОСИН.....	169
Іляш О.І. СИСТЕМНІ НЕБЕЗПЕКИ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ СКЛАДНИКИ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ.....	172
Строченко Н.І. ВІДНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ – ОДНА З НАЙВАЖЛИВІШИХ УМОВ СТАБІЛІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА В РЕГІОНАЛЬНОМУ АПК..	177
Кравчук Н.Я. АСИМЕТРИЧНІ ЕФЕКТИ НЕРІВНОМІРНОСТІ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ.....	183
Дідоренко Т.В. ПІДВИЩЕННЯ ТРАНСФΟΣПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ НА ОСНОВІ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ.....	189
Германюк Н.В. ЗАЙНЯТІСТЬ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ.....	191
VI. Маркетинг і ціноутворення	
Лебеза Д.Г. МЕТОДИКА ОЦІНКИ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ПРИ ВПЛИВІ ВИРОБНИЧИХ ТА ЗБУТОВИХ ФАКТОРІВ.....	199
Ужва А.М. МОНІТОРИНГ ЯК ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГУ ПІДПРИЄМСТВА.....	203
Андреева Г.І. СТРАТЕГІЇ ХЕДЖУВАННЯ: ІНСТРУМЕНТИ ТА СПОСОБИ ЗАСТОСУВАННЯ.....	206
Пасичник Т.О. РИНОК ПРАЦІ І ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ ЧИННИКІВ ВЗАЄМОВПЛИВУ.....	210
Гевак З.В. РОЗВИТОК РИНКУ СПИРТУ В УКРАЇНІ: МИНУЛЕ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	217
Бойкевич О.Р. НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В СТРАТЕГІЧНІЙ ВЗАЄМОДІЇ ВЕРТИКАЛЬНОГО І ГОРИЗОНТАЛЬНОГО ТИПУ.....	220
Луференко Л.Ю. ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ РЕКЛАМИ НА ПОВЕДІНКУ СПОЖИВАЧІВ МОЛОКОПРОДУКЦІЇ.....	223
Лялюк Г.В. МІСЦЕ УКРАЇНИ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ЗЕРНА.....	226
VII. Фінансово-кредитна політика	
Никифорак І.І. ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ КОШТІВ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ МІСЬКОГО ЕЛЕКТРОТРАНСПОРТУ.....	230
Бугель Ю.В. КОМЕРЦІЙНІ БАНКИ ЯК ІНСТИТУЦІЙНА ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН В ЕКОНОМІЦІ РИНКОВОГО ТИПУ.....	234
Давиденко Н.М. КОРПОРАТИВНІ ОБЛІГАЦІЇ ЯК ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ.....	238
Данилевська-Жугунісова О.Є. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНИХ КАТЕГОРІЙ.....	241
Бударіна Н.О., Мезенцева Ю.О. РЕГІОНАЛЬНІ ВАЛЮТНІ СИСТЕМИ: ПЕРЕВАГИ І ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ.....	243
Кобичева О.С. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТРАДИЦІЙНИХ ОПЕРАЦІЙ З КРЕДИТУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА МЕХАНІЗМУ ПРОЕКТНОГО ФІНАНСУВАННЯ.....	246
Веремчук Д.В. ГАРМОНІЗАЦІЯ НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ ТА МЕТОДИКА ЇЇ ОЦІНКИ.....	254
Стемковська І.В. РІВЕНЬ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ ВРОЖАЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В РЕГІОНІ.....	261
Горяинова С.Б. ОПРЕДЕЛЕНИЕ СТАДИИ ФИНАНСОВОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ В ПРОЦЕССЕ РАЗРАБОТКИ ФИНАНСОВОЙ СТРАТЕГИИ.....	267
VIII. Державне регулювання	
Тихенко Р.В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗБАЛАНСОВАНОЇ (СТАЛОЇ) СИСТЕМИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ В НОВОУТВОРЕНИХ ГОСПОДАРСТВАХ.....	270
Гавришків І.Р. ВІЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ЗОНИ: АРГУМЕНТИ «ЗА» І «ПРОТИ».....	273
Швиденко М.З., Стариченко Є.М. ОБГРУНТУВАННЯ ЗАЛУЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ УГІДЬ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНИХ НОРМ СПОЖИВАННЯ ОСНОВНИХ ГРУП ПРОДУКТІВ.....	276
Цимбал В.О. З ДОСВІДУ КООПЕРАТИВНИХ ЗАКОНОДАВСТВ КРАЇН З РОЗВИНЕНОЮ РИНКОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ.....	282
Чорна Р.М. СУТНІСТЬ І ОСОБЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	287
Силенко О.А. Монахова В.Ю. КОНЦЕПЦІЯ ВИЗНАЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	290
Герелиця Р.О. Герелиця Н.Є. УПРАВЛІННЯ ТРАНСПОРТНОЮ ЛОГІСТИКОЮ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	292
АНОТАЦІЇ.....	299
АННОТАЦИИ.....	310
ANNOTATION.....	322

господарювання мільйонів дрібних землевласників. Ця проблема є надзвичайно важливою в нинішніх умовах господарювання. Зокрема, це стосується складної і важливої проблеми використання деградованих, малопродуктивних та техногенно-забруднених земель, які, згідно зі статтею 172 Земельного кодексу України, підлягають консервації [1, с. 81]. Свого часу ці землі було залучено (подекуди безпідставно) до складу орних угідь, де під впливом процесів деградації (ерозії, засолення, підтоплення тощо) вони значною мірою втратили родючість і перетворилися на орно-непридатні.

Висновок з данного дослідження. Зважаючи на вищевикладене, можна зробити висновок, що в цілому стан земельного фонду України знаходиться у передкризовому стані, а на окремих площах він є кризовим. Саме тому в найближчому часі необхідно забезпечити дієвий механізм контролю за належним використанням і охороною земель на державному рівні. Вважаємо, що першочерговим завданням для сільськогосподарських підприємств має бути проведення заходів щодо підвищення родючості ґрунтів, збільшення виробництва сільськогосподарської продукції, поліпшення її якості тощо. В свою чергу раціональне використання і охорона землі мають бути невід'ємною складовою ефективного розвитку земельних відносин в сільському господарстві.

Література

1. Земельне законодавство України: Зб. нормат. прав. Актів. – К. : Істина, 2008. – 328 с.
2. Копитник М.В. Раціональне використання землі в умовах оренди / М.В. Коритник // Економіка АПК. – 2008. - № 4. – С. 67-71.
3. Черевко Г.В. Еколого-економічні та технологічні аспекти раціонального використання земельних ресурсів / Черевко Г.В., Горбонос Ф.В., Земляна Г.М. // Економіка АПК. – 2008. - № 2. – С. 37-42.
4. Третяк А.М. Наукові основи економіки землекористування та землевпорядкування / Третяк А.М., Другак В. М. – К. : ЦЗРУ, 2003. – 337 с.
5. Уланчук В. С. Шляхи підвищення ефективності використання земельних ресурсів у сільськогосподарських підприємствах регіону / В. С. Уланчук, Л. П. Альошкіна // Економіка АПК. – 2009. - № 9. – С. 10-14.
6. Федоров М.М. Економічні проблеми земельних відносин у сільському господарстві / М.М.Федоров. - К. : ІАЕ, 1998. – 263 с.
7. Шкільов О.В. Ефективність використання орендованих земель і збереження їх родючості / О. В. Шкільов // Економіка АПК. – 2008. - №6. – С. 7-11.
8. Юрчишин В. В. До проблеми доведення до логічного завершення земельних та всіх інших сучасних аграрних перетворень / В. В. Юрчишин // Економіка АПК. – 2009. - № 3. – С. 90-91.

Мовчан Т. В.,
к.е.н., доцент кафедри земельного кадастру
Одеський державний аграрний університет

ЕКОЛОГІЧНА ІННОВАЦІЙНІСТЬ – ЧИННИК ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІВДЕННО-ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Вивчаючи історичний розвиток землекористування, приходимо до висновку, що на всіх етапах розвитку суспільства економічні інтереси переважали над екологічними. Нескінченний антропогенний вплив людини на навколишнє середовище призвів до загострення взаємовідносин між суспільством і природою. Сформовані роками цінності необхідно переглянути і зосередитись на збереженні взаємовідносин із природою, відтворенні земельних ресурсів на засадах сталого розвитку. Забезпечення такого розвитку можливе лише на інноваційно-інвестиційній основі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значне місце питанням збереження взаємовідносин між природою і суспільством, проблемам реалізації інноваційної політики у сфері екології та проведення природоохоронної інноваційної політики у своїх роботах приділяють Т.Галушкіна, Л.Горбач, Б.Данилишин, С.Ілляшенко, О.Лапко, О.Прокопенко, Л.Федулова, М.Хвесик та інші. Ці

питання досить актуальні і не вирішені, адже вони стали темою публікацій у наукових журналах, періодичних виданнях, виступах в засобах масової інформації, їм присвячені різні науково-практичні конференції та семінари.

Постановка завдання. Проблемам екологічної інноваційності земельними ресурсами в Україні в останні роки приділяється все більше уваги. Нашою метою є визначення та аналіз чинників інвестиційної привабливості земель південно-західної частини України, яскравим прикладом якої є Одеська область.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дуже важливою і малодослідженою проблемою в економіці природокористування є екологічна інноваційність як чинник інвестиційної привабливості південно-західного регіону України. Враховуючи те, що Україна за показником конкурентоспроможності посідає останнє місце, позитивна характеристика нашої країни не може сформуватись серед зарубіжних інвесторів, що стримує їх від вкладання інвестицій в економіку нашої держави.

Погодимось з думкою українських вчених, що для залучення інвестицій в екологічні проекти, які завжди здійснюються з метою одержання прибутку й впровадження екологічних новітніх технологій, потрібно створення в державі сприятливого інвестиційного клімату: забезпечення стабільності в економіці та політиці, податкових пільг для інвестицій у галузі новітніх технологій й екологічно чистих технологій, що підвищить ефективність системи раціонального природокористування.

Основними причинами інноваційної пасивності в Україні на наш погляд є неспроможність держави забезпечити кредитно-фінансову підтримку процесів впровадження новітніх технологій, а також зацікавленість керівників підприємств, установ, організацій у швидкому отриманні прибутку від екологічних проектів, що уповільнює процедуру залучення інвестицій у природоохоронну діяльність для забезпечення її інноваційного розвитку. Особливістю формування інноваційної політики в нашій країні є її спрямування на нарощування обсягів виробництва та ігнорування екологічних наслідків виробництва, що нажаль призводить до зростання еколого-економічних збитків.

Погодимось з Л.Горбач, що для досягнення позитивних результатів у сфері охорони навколишнього середовища необхідно нарощування інвестиційних ресурсів, поліпшення структури інвестиційних джерел та оптимізація напрямів їх вкладення [1].

Успішна реалізація інноваційної політики у сфері природокористування має на меті виконання комплексу наукових і організаційно-технічних заходів, зокрема: розробки концепції екологічно орієнтованого інноваційного розвитку у сфері охорони довкілля та раціонального природокористування; залучення інвестицій у найпередовіші галузі промисловості, які здатні забезпечити інноваційність у сферах ресурсозбереження та екологізації, що дозволить збільшити об'єми та підвищити ефективність функціонування виробництва; екологічної модернізації, яка ґрунтується на стратегії екологічно орієнтованого менеджменту й екологічного підприємництва.

Формування інвестиційної політики починається з урахування світового, екологічного, економічного, науково-технічного та соціального чинників. Реалізація цієї політики повинна сприяти зростанню ефективності залучення інвестицій, наданню прогнозного характеру інвестиційному процесу.

Розподіл інвестицій по регіонах залежить від багатьох чинників. Інвестиційну привабливість регіонів можна оцінювати за соціально-економічним розвитком; ринковою інфраструктурою; фінансовою інфраструктурою; людським капіталом; взаємовідносинами підприємництва і влади. Нині рівень інвестиційного співробітництва України надто низький. Інвесторів з розвинених країн світу відлякують недосконалість та нестабільність законодавчої та нормативно-правової бази, високий рівень корумпованості в органах влади, відсутність послідовної державної та регіональної політики, наявність тіньового сектору економіки та низька купівельна спроможність.

Інвестиційна діяльність в Одеській області, яка потребує структурної та технологічної модернізації економіки, впровадження сучасних екологічно безпечних, економічно більш ефективних технологій залежить від зарубіжних інвесторів. Провідне місце серед регіонів України по залученню іноземних інвестицій належить саме Одещині, в яку свої кошти вклали інвестори з 62 країн світу у 578 підприємств регіону [9]. Найбільшими інвесторами є Віргінські Острови, Кіпр, Велика Британія, Швейцарія, Греція, Молдова. Підприємства Одеської області співпрацюють з країнами Європейського Союзу, експортуючи нафтопродукти (дизпаливо, мазут) Одеського нафтопереробного заводу, зерно, хімічні продукти (аміак, карбамід), чорні і кольорові метали та металопрокат, кабельну продукцію, швейні вироби, будівельно-обробні машини, радіально-свердлильні верстати [9]. Формування конкурентного середовища та підвищення інвестиційної привабливості території – це один із шляхів вирішення еколого-економічних проблем регіону.

Сума прямих іноземних інвестицій з країн світу до Одещини станом на 1 січня 2010 року становить 1 043,2 млн. дол. США. Річний приріст обсягу іноземних інвестицій зменшився порівняно з попереднім роком майже на 18,3%. За обсягом залучених прямих іноземних інвестицій Одеський регіон посідає 7 місце (після м. Київ, Дніпропетровської, Харківської, Донецької, Київської та Львівської областей) серед областей та міст України [6]. Обсяг прямих іноземних інвестицій на одну особу

населення регіону на 1 січня 2010р. становив 437,9 дол. США [5]. В містах Одещини сконцентровано 88,4% прямих іноземних інвестицій. Перевага надається урбанізованим, з розвинутою інфраструктурою, з наявністю кваліфікованих трудових ресурсів і легким доступом до ресурсів містам, таким як Одеса, Іллічівськ, Теплодар та Комінтернівський район.

О. Михайлюк зазначає, що хоча наша країна для російського бізнесу є високоризиковою сферою вкладень, але нині серед провідних інвесторів в Україні спостерігаються саме російські [2, 7]. Вона пов'язує це з тим, що в нашій країні відсутня політична передбачуваність і економічна стабільність, відповідна інфраструктура для інвестицій. Російських інвесторів приваблюють потужності наших морських портів, аеропорту, нафтоперевалка та нафтопереробка.

Реальна оцінка потенційних можливостей регіону і пропозиції шляхів підвищення інвестиційної привабливості потребують на наш погляд моніторингу проблем, стримуючих позитивний еколого-економічний розвиток. Для розвитку екологічної інноваційності потрібен приплив іноземних інвестицій в регіони, а для цього необхідно зацікавити інвесторів вигідними для них проектами, врегулювати та покращити економічну, соціальну, політичну, податкову та кредитну політику, створити систему державного регулювання за інвестиційними процесами, сформувати законодавчу базу, регулюючу відносини між державою та інвесторами. Все це збільшить обсяг іноземних інвестицій, підніме рейтинг і авторитет нашої країни та забезпечить її фінансову стійкість.

Висновки з даного дослідження. Особливістю формування інноваційної політики в нашій країні є її спрямування на нарощування обсягів виробництва та ігнорування екологічних наслідків виробництва, що призводить до зростання еколого-економічних збитків.

Одним із шляхів вирішення еколого-економічних проблем Одеської області у сфері охорони довкілля та раціонального природокористування є формування конкурентного середовища та підвищення інвестиційної привабливості території. Значення інвестиційної політики полягає у спрямуванні не тільки на нинішнє забезпечення фінансової стійкості, а й на майбутнє.

В досліджуваному регіоні необхідно вирішити ряд проблем, які полягають у недосконалості та нестабільності законодавчої та нормативно-правової бази, високому рівні корумпованості в органах влади, відсутності послідовної державної та регіональної політики, наявності тіньового сектору економіки та низькій купівельній спроможності.

Нами пропонується проведення моніторингу проблем, стримуючих позитивний еколого-економічний розвиток Одещини для реальної оцінки її потенційних можливостей і пропозицій шляхів підвищення інвестиційної привабливості. Для розвитку екологічної інноваційності потрібен приплив іноземних інвестицій в регіони, який підніме рейтинг і авторитет нашої країни та забезпечить її фінансову стійкість.

Література

1. Горбач Л. М. Інноваційне забезпечення вирішення екологічних проблем : [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.confcontact.com/2010alyans/ek-gorbach.htm> (10.11.10). – Назва з екрану.
2. Денисюк О. М. Російський фактор у процесі приватизації в Україні / О. М. Денисюк // Формування ринкових відносин в Україні. – 2005. – № 4(47). – С. 100–103.
3. Драган І. В. Оцінка сучасного стану залучення іноземних інвестицій в Україні / І. В. Драган // Інвестиції: практика та досвід. – 2009. – №18. – С. 3–6.
4. Курило С. В. Інвестиційна політика, її сутність і роль в сучасних умовах / С. В. Курило // Держава та регіони. - 2009. – №2. – С.109–111
5. Михайлюк О. Л. Шляхи підвищення інвестиційної привабливості Одеської області [електронний ресурс]. – Режим доступу: www.niss.od.ua/p/191.doc (10.11.10). – Назва з екрану.
6. Оперативна інформація головного управління статистики в Одеській області (статистична звітність) [електронний ресурс]. – Режим доступу: odessastat.od.ukrtelecom.ua (10.11.10)
7. Сікора Б. Російська економічна експансія в Україні. / Б. Сікора. – К. : Економіка і право, 2003. – 500 с.
8. Статистична інформація. Державний комітет статистики України [електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/ (10.11.10)
9. Топчієв О. Г. Одеський регіон : природа, населення, господарство : навч. посіб. / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2003. – 184 с.